

skabet 1897—98, sammenlignet med de to foregaaende Finansaar, tilføjet en Forklaring med Hensyn til den samlede Statsindtægt og Statsudgift. Det hedder saaledes med Hensyn til Indtægten: „Samlet Beløb af Statsindtægterne 138,700,000 Kr., do. med Fradrag af § 9 IV. 69,200,000 Kr.“ En lignende Behandling er der sket af Statsregnskabet 1895—96, hvor det samlede Beløb af Statsindtægterne var 79 Mill. Kr., men naar man holdt Laanet udenfor, maatte nedsættes til 63,400,000. For Statsudgifternes Vedkommende findes der en ganske tilsvarende Forklaring, hvorved det samlede Beløb reduceres. Jeg vil meget henstille, om man ikke vil nøjes med, hvad Statistisk Aarvog saaledes har optaget. Statistisk Aarvog bliver jo heldigvis meget benyttet og er meget bekendt, og jeg tror, at man derigennem vil naa, hvad der ganske sikkert er Formaalet for den ærede Ordfører, nemlig at man faar bestemte Beløb at handle med for den samlede Indtægtssum og Udgiftssum, naar man vil holde Laanene ude derfra. Og man opnaar netop gennem Aarbogen det Gode, at den Forandring i det samlede Beløb, som man saaledes ønsker, er angiven her, ikke alene for 1897—98, men ogsaa for 1895—96, hvor der er en tilsvarende Fejl til Stede, hvis man vil betragte den i 1897—98 fulgte Postering som en Fejl.

Det næste Samraad angaar Udlaan af Statskassen til Kommunerne til Jærnbaneanlæg i Henhold til Lovene af 8de Maj 1894. Det er altsaa Spørgsmaalet, om vi nu skulle gaa til en lignende Foranstaltning som den, vi gik til gennem Loven af 10de April 1895, hvor der stilles et Beløb af 5 Mill. Kr. til Raadighed for Finansministeren, for at han gennem Nationalbanken kunde udlaane dem til Kommuner, der byggede Jærnbaner i Henhold til Lovene af 8de Maj 1894. Jeg skal da gøre opmærksom paa, af Loven af 1895 var meget nøje knyttet til Loven af 5te December 1894, der hjemlede Ret til at optage et Laan paa 25 Mill. Kr. i Paris. Den var saa nøje knyttet dertil, at det oprindelige Beløb, man havde tænkt at optage, kun udgjorde 20 Mill. Kr., men at det blev forhøjet med 5 Mill. Kr., netop for at man derigennem kunde komme Kommunerne til Hjælp. Nu er Forholdet det, at vi ganske vist igen have optaget et udenlandsk Laan, nemlig Laanet i Henhold til Loven af 27de November, 1897, men da vi optog dette, var der ikke Tale om at gaa til at reservere et Beløb til Udlaan til Kommunerne til

Jærnbaneanlæg. Det Overskud, som Laanet gav, og som udgjorde omtrent 10 Mill. Kr., gik fuldstændig med til Dækning af Statens Udgifter til de paagældende Jærnbaner. Ved Lovene af 1894 er der jo givet Statskassen en Bemyndigelse til at optage et Laan til Dækning af de Udgifter, der medgaa til de paagældende Jærnbaneanlæg og navnlig ogsaa til Dækning af de Tilskud, man giver til Kommunerne for at bygge de private Jærnbaner. Der havde vi i saa Henseende et Tilgodehavende, der skulde dækkes gennem Statslaan, og i Loven af 1897 blev det da bestemt, at den Bemyndigelse, Finansministeren havde til at optage Statslaan i den anførte Anledning, suspenderedes saa længe, det Overskud, der fremkom ved det ny Laan i Paris 1897, endnu strakte til til Dækning af Udgifterne. Dette Overskud af 10 Mill. Kr. er saa ogsaa blevet forbrugt paa den Maade og er gaaet fuldstændig med, vi ere nu komne over paa den anden Side, saaledes at vi nu staa med et Beløb, hvis jeg husker ret, paa et Par Mill. Kr., som eventuelt vil være at dække gennem Optagelse af nyt Laan. Forholdet er saaledes et helt andet, naar man nu spørger, om man kan komme Kommunerne til Hjælp ved Statslaan, naar de bygge Privathaner, thi saa er Spørgsmaalet ikke om at anvende et Laan, som vi allerede have Hjemmel for at optage, men det er i Virkeligheden et Spørgsmaal om at give Regeringen Hjemmel til at optage et nyt Laan udelukkende i denne Anledning og det vil jeg for mit Vedkommende bestemt fraaade. Jeg tror ikke, det kan være Statens Op-gave at være Bankier for Kommunerne og skaffe dem Penge paa billige Vilkaar, derigennem at Staten selv laaner sig frem. Denne Betragtning har ogsaa været fremme ved Loven af 1895, den var navnlig fremme oppe i Landstinget, hvor man tog et bestemt Forbehold over for Fremtiden, medens man derimod, efter hvad der forelaa, var villig til at gaa med til det foreliggende Forslag, men, som det vil erindres, var jo ogsaa netop det foreliggende Forslag bundet stærkt til Laanet af 1894. Jeg kan ikke se, at der er Grund for Staten til at tage denne Sag op, der i Virkeligheden rækker meget vidt; thi skulle vi give Kommunerne Laan til at bygge Jærnbaner for, saa ved jeg ikke, hvorfor vi skulle standse derved, men saa kunne vi overhovedet komme til at forsnye Kommunerne med Penge til de forskellige, for Resten meget gode Foranstaltninger, de have at foretage, saa jeg vil fraaade, at